

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 46438**Nom:** Criminologia forense I**Cicle:** Màster Universitari Oficial**Crèdits ECTS:** 5**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
2247 - Màster Universitari en Criminologia i Seguretat	Facultat de Dret	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2247 - Màster Universitari en Criminologia i Seguretat	Criminologia forense	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

LLOPIS NADAL PATRICIA

RESUM

L'assignatura 'Criminologia forense I' té una càrrega lectiva de 5 ECTS i s'integra en el mòdul obligatori 'Criminologia forense' del Màster. Atén a continguts relacionats amb la gestió de l'administració de justícia, el procés i l'execució penal. El professorat que imparteix l'assignatura procedeix de les àrees de Dret penal i Dret processal, així com professorat extern.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS**COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE**

-

Analitzar críticament la gestió del fenomen criminal des de l'Administració de Justícia i des de la Seguretat pública i privada.

Desenvolupar la labor professional i investigadora des del respecte als drets fonamentals i d'igualtat entre hòmens i dones, la promoció dels Drets Humans i els principis d'accessibilitat universal i disseny per a tots, d'acord amb els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.

Desenvolupar una elevada competència en l'aplicació del saber criminològic a supòsits concrets de l'àmbit forense o/i a la gestió de la Seguretat pública i privada, buscant un rendiment aplicat al coneixement teòric i de l'organització de l'administració de justícia i de la gestió de seguretat en la resolució de problemes forenses, de prevenció i control de delinqüència i de gestió de la por al delictes i l'alarma social.

Elaborar i manejar els escrits, presentacions, informes i procediments d'actuació adequats per a cada context o actuació.

Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Ser capaços d'analitzar de forma crítica tant el seu propi treball com les aportacions d'altres persones, contemplant en conjunt i tenint en compte els distints aspectes i les implicacions de les decisions i opcions adoptades, sabent triar o aconsellar les més convenients dins de l'ètica, la legalitat i els valors de la convivència social.

Ser capaços de buscar, seleccionar, ordenar, analitzar i sintetitzar la informació, seleccionant i contrastant aquella que resulta pertinent per a la presa de decisions, elaboració d'estratègies i assessorament.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. TEMA 1. GESTIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA

- 1.- Polítiques públiques a l'àmbit de la justícia penal.
- 2.- Aspectes estructurals i organitzatius de la gestió de la justícia penal.
- 3.- Aspectes processals per a la gestió de les causes criminals i les seues alternatives.
- 4.- Elaboració d'informes d'estadística judicial.

2. TEMA 2. DILIGÈNCIES D'INVESTIGACIÓ I MESURES CAUTELARS AL PROCÉS PENAL

1.- DILIGÈNCIES D'INVESTIGACIÓ RESTRICTIVES DE DRETS FONAMENTALS:

- 1.1.- Les diligències d'investigació restrictives de drets fonamentals i el principi de proporcionalitat.
- 1.2.- Les actuacions directes sobre la persona de l'investigat com a acte d'investigació: la declaració de l'investigat, les inspeccions corporals i les intervencions corporals.
- 1.3.- L'entrada i registre en domicili: concepte de domicili, requisits i excepcions.
- 1.4.- Els actes d'investigació tecnològica.
- 1.5.- Altres diligències d'investigació restrictives de drets fonamentals.
- 1.6.- La lluita contra la criminalitat organitzada: la investigació policial mitjançant la circulació o lliurament vigilant i l'agent encobert. La figura del penedit en la investigació penal.
- 1.7.- Noves manifestacions en l'àmbit de la societat de la informació i la seua incidència sobre els drets fonamentals de l'investigat i de tercers.

2.- MESURES CAUTELARS RESTRICTIVES DE LA LLIBERTAT PERSONAL DE L'INVESTIGAT:

- 2.1.- Consideracions generals: concepte, caràcters, classes i requisits per a la seua adopció.
- 2.2.- Les mesures pre-cautelars: la citació, la detenció i el procediment d'habeas corpus.
- 2.3.- Les mesures cautelars personals: la presó provisional, la llibertat provisional i altres mesures restrictives de la llibertat de l'investigat.

3. TEMA 3. EXECUCIÓ PENAL I PENITENCIÀRIA

1.- EL SISTEMA DE SANCIONS

- 1.1.- El significat de la pena: càstig i prevenció.
- 1.2.- Avaluació i comparació de models punitius.
- 1.3.- Sistema normatiu de sancions: variables a tenir en compte. Anàlisi comparada. El sistema espanyol.
- 1.4.- Tendències punitives actuals.

2.- ALTERNATIVES I SANCIONS COMUNITÀRIES

- 2.1.- L'origen de les alternatives.
- 2.2.- La funció de la Criminologia en les alternatives. Les sancions comunitàries.
- 2.3.- Problemes d'aplicació de la suspensió de l'execució.

3.- PERSPECTIVA CRIMINOLÒGICA DE L'EXECUCIÓ PENITENCIÀRIA

- 3.1.- Estudi doctrinal de la crisi de la presó.
- 3.2.- Aspectes rehabilitadors de la presó: classificació i sortides a l'exterior.
- 3.3.- Aspectes punitius de la presó: inocuïtzació i mesures restrictives
- 3.4.- La prognosi favorable de reinserció social com a fonament de la presa de decisions penitenciàries.

4.- POLÍTIQUES PENITENCIÀRIES I ANÀLISI DE DADES

- 4.1.- Anàlisi factorial de la població penitenciària
- 4.2.- Problemàtica actual de la presó
- 4.3.- Fonts d'informació

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	10,00

Teoria	40,00
Total hores	50,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00
Estudi i treball autònom	55,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	75,00

METODOLOGIA DOCENT

L'assignatura s'imparteix en modalitat presencial. Les classes teòriques incorporaran manifestacions aplicades de l'objecte d'anàlisi, incidint fonamentalment en els seus problemes d'aplicació des de la perspectiva criminològica. Així mateix, en les classes es combinarà el format expositiu amb sessions de seminari o de conferència i debat. Podrà demanar-se als alumnes que realitzen lectures prèvies, que resolguen casos pràctics i/o que preparen i realitzen exposicions en classe.

AVALUACIÓ

Cada tema serà avaluat individualment, mitjançant una avaluació contínua i una prova final, el valor serà d'un 30% i un 70% respectivament. A efectes de determinar la puntuació de cada tema, és requisit haver superat la prova final amb una qualificació mínima de 5 punts sobre 10.

L'avaluació contínua pot incloure, entre d'altres, la realització de treballs, la resolució de casos pràctics, les exposicions a classe ... La prova final consistirà en un examen escrit de desenvolupament, de preguntes curtes i / o tipus test.

Per obtenir la nota global de l'assignatura Criminologia Forense I, la nota de cada tema es ponderarà de la següent manera: tema 1, 20% de la nota final; tema 2, 30% de la nota final; tema 3, 50% de la nota final.

Per sumar la nota final d'un tema a efectes d'obtenir la nota global de l'assignatura serà necessari haver obtingut al menys 4 punts sobre 10 en la qualificació final de cada un dels temes.

Si el / la estudiant no supera l'assignatura Criminologia Forense I en primera convocatòria, es guardaran les notes finals obtingudes en els temes que hagi aprovat amb 5 punts sobre 10, havent examinar-se en segona convocatòria únicament d'aquells temes que haguera suspès

BIBLIOGRAFIA

- T.1 - AGUSTÍN MARTÍNEZ, B. D., El ministerio público: visión constitucional del ente acusador en el derecho comparado, Bogotá, 2016.
- T.1 - FRAGA MANDIÁN, J. Las diversas manifestaciones de la conformidad en el derecho procesal penal español, Madrid, 2018.
- T.1 - GERPRE, M., BARCELÓ, M., (coords). El federalismo judicial: una aproximación a los sistemas judiciales de Estados Unidos, Suiza, Canadá y Alemania, Barcelona, 2006.
- T.1 - MARTÍN PASTOR, J., El Ministerio Público y el proceso penal en Europa, Barcelona, 2019.
- T.2 - ARMENTA DEU, T., Lecciones de Derecho Procesal Penal, ed. Marcial Pons, Madrid, última edición.
- T.2 - GIMENO SENDRA, V., Manual de Derecho Procesal Penal, ed. Castillo de Luna, Madrid, última edición.
- T.2 - MONTERO AROCA, J., Derecho Jurisdiccional III, ed. Tirant lo Blanch, Valencia, última edición.
- T.2 - MORENO CATENA, V., Derecho Procesal Penal, ed. Tirant, Valencia, última edición.
- T.3 - ÁLVAREZ GARCÍA, J., Consideraciones sobre los fines de la pena en el ordenamiento constitucional español, Granada 2001.
- T.3 - CID MOLINÉ, J., La elección del castigo, Barcelona 2009.
- T.3 - CEREZO, A. I., La prisión en España: una perspectiva criminológica. Granada 2007.
- T.3 - CERVELLÓ DONDERIS, V., Suspensión de la pena y valoración de la peligrosidad criminal en Derecho penal de la peligrosidad y valoración de la reincidencia. Valencia 2015. T. 3 - GONZÁLEZ COLLANTES, T., Presos y excluidos. Excluidos y presos La prisión como problema y no como solución. En Correcher Mira, J. (Dir.), Sistema penal y exclusión. Una mirada integral al conflicto de la desigualdad en el ámbito del Derecho Penal, Tirant lo Blanch, Valencia, 2023, pp. 305-342 T. 3 - GONZÁLEZ COLLANTES, T, El concepto de resocialización (desde el punto de vista histórico, sociológico, legislativo y normativo), Tirant lo Blanch, Valencia, 2021. T. 3 - GONZÁLEZ COLLANTES, T., El mandato resocializador del artículo 252 de la Constitución, Tirant lo Blanch, Valencia, 2017. T. 3 - GONZÁLEZ COLLANTES, T., Evaluación de eficacia preventiva especial de la pena de prisión en comparación con otras penas alternativas, Revista General de Derecho Penal, núm. 27, 2017 . T. 3 - GONZÁLEZ COLLANTES, T., Auge y crisis de la

resocialización. Crisis y auge de la pena de prisión, Cuadernos de Política Criminal, núm. 115, 2015, pp 161-200.

- T.3 - TAMARIT SUMALLA, Sistemas de sanciones y Política criminal RECPC 09-06 (2007) <http://criminet.ugr.es/recpc>
- T.1 - FONTANET MALDONADO, J. E., Plea bargaining o alegación preacordada en los Estados Unidos: ventajas y desventajas: una contribución al estudio de la conformidad en el proceso penal, San Sebastián, 2008.
- T.1 - GARCÍA ESPAÑA, E./DIEZ RIPOLLES, J.L., La Administración de Justicia según los datos. Especial referencia a la jurisdicción penal, Valencia, 2014.
- T.1 - GIMENO SENDRA, V., El Ministerio fiscal-director de la instrucción, Madrid, 2006.
- T.1 - IBARRA ROBLES, J.L. (dir), Poder Judicial y unidad jurisdiccional en el Estado autonómico, Estudios de derecho judicial, Madrid, 2006.
- T.1 - MARTÍN PASTOR, J., El Ministerio fiscal como director de la investigación oficial en el proceso penal, Bolonia, 2005.
- T.2 - ÁLVAREZ BUJÁN, M. V., La prueba de ADN como prueba científica: su virtualidad jurídico-procesal, ed. Tirant lo Blanch, Valencia, 2018.
- T.2 - BUENO DE MATA, F., Las Diligencias de investigación penal en la cuarta revolución industrial: principios teóricos y problemas prácticos, ed. Thomson Reuters Aranzadi, Cizur Menor, 2019.
- T.2 - DE LA ROSA CORTINA, J. M., Las medidas cautelares personales en el proceso penal, ed. Bosch, Hospitalet de Llobregat, 2015.
- T.2 - SANTOS MARTÍNEZ, A. M., Medidas de investigación tecnológica en la instrucción penal, ed. Bosch, Barcelona, 2017.
- T.2 - VELASCO NÚÑEZ, E. y SANCHIS CRESPO, C., Delincuencia informática: tipos delictivos e investigación: con jurisprudencia tras la reforma procesal y penal de 2015, ed. Tirant lo Blanch, Valencia, 2019.
- T.3 - CERVELLÓ DONDERIS, V, Derecho Penitenciario 4ª Ed. Valencia 2016.

- T.3 - DÍEZ RIPOLLÉS, J.L. La política legislativa penal en Occidente. Valencia 2005.